

OSUDY OBRAZŮ

Z dětství si pamatuji obrazy i kresby dávno zemřelého strýce, které visely doma a hlavně na stěnách nedalekého, starobyle tajemného tetina bytu. Působily na mne jako z jiného světa. Dámy a páni v nezvyklých úborech, zátiší a krajiny. Poutaly mne svou silou, ale byly mi vzdálené.

Až po návratu z emigrace v roce 1990 jsem se svou sestřenicí Janou Autengruberovou po letech navštívil Pacov. Probírali jsme s ředitelkou Pacovského muzea Eliškou Stejskalovou depozitář, tehdy ještě nouzově umístěný v hasičské zbrojnici. Zde provizorně uložená Autengruberova pozůstalost nesla stopy dlouhého skladování, plná prachu, sazí a plísň. Opakované stěhování jí nepřidalo na kráse.

Jezdili jsme pak pravidelněji do Pacova, kde jsem čistil, dezinfikoval, fotografoval a třídil objekty patřící jak muzeu, tak deponované rodinou. Tenkrát se zdálo, že bude těžké z částečně dochované a rozptýlené pozůstalosti získat ucelený obraz díla. To, co jsem dokázal identifikovat, nezapadalo do vžité představy žáka mnichovské Akademie, kterému byl osudem odepřen další vývoj. Ve skicách a kresbách převážně z italského pobytu se pro mě odkrývalo hledání výrazu jako červená nit, či spodní proud tvorby. Svou intenzitou mne přesvědčily o možnosti představit je v souhrnu.

Poznenáhlu se objevovaly motivické celky - ukřižování, biblická témata, portréty, italská cesta. Pozoruhodná je konfrontace s díly minulosti (kopie Durera, Botticelliho, Tintoretta a Rubense). Představují zvláště v moderním umění neobvyklou snahu a strategii si vstřebáváním děl minulosti otevřít cestu do přítomnosti. Cestu, již málokdo riskoval. Neobvyklé je, že nejde o kopie v běžném smyslu, ale o samostatná díla. Pochopení techniky, uvolněný rukopis a plné vcítění do psychologie motivu (Judita, Máří Magdalena...) umožnily Autengruberovi vytvořit z kopií mimořádná díla v rámci vlastní tvorby.

Postupně se podařilo část uskladněných děl uvést do stavu, v němž je bylo možné předvést. Objevené poslední kresby z nemocnice jsem po zapas- partování ukázal prof. Lahodovi, který tehdy náhodou získal starou a dosud jedinou Autengruberovu monografii. Domluvili jsme se na další spolupráci při zpracování pozůstalosti.

Následující výstava v Národní galerii v Praze obsahovala galerii darované kresby a výběr z restaurovaných prací.

Množství dochovaných skic a kreseb s motivy a náměty, poznámkami a záznamy o barevnosti dokládá široký záběr započatého díla. Tyto rodině vrácené dokumenty bylo nutné vyhodnotit. Přínosem je možnost sledovat myšlenkový vývoj témat, časovou následnost a souvislosti mezi jednotlivými pracemi. Je to i pramen pro další průzkum.

Zájem o Autengruberovo dílo roste. Několik obrazů bylo zařazeno do výstav začátků českého expresionismu (*Křičte ústa!*, GHMP; *Sváry zrění*, Galerie výtvarného umění v Ostravě). Po rekonstrukci zámku v Pacově tam byla zřízena galerii se stálou expozicí děl Jana Autengruberera.

Vzniká tak i možnost pro nové představení pozůstalosti. Získali jsme podporu města pro restaurování děl z pacovského muzea. S pomocí restaurátorské školy prof. Karla Strettiho na Akademii výtvarných umění v Praze, která se prací ujala, se podařilo v poměrně krátkém čase zrestaurovat všechny obrazy. Zároveň jsem postupně opravil obrazy z rodinného majetku, nechal restaurovat práce na papíru a zajistil jejich paspartování. Pozůstalost je nyní ve stavu, kdy ji lze ukázat veřejnosti, současné poznatky byly shrnuty v monografii: Jan Autengruber, Vojtěch Lahoda, Arbor Vitae 2009.

Jan Jedlička